ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μαριάννα Τζιαντζή

Πανδημία, κυβέρνηση και οδηγίες της ΕΕ, τα τρία κακά της μοίρας μας, δεν φέρνουν απλώς τη δυστυχία και το θάνατο, αλλά κλέβουν σιγά σιγά την ανθρωπιά μας. Υπό πολιορκία μοιάζει να βρίσκεται το μέλλον μας, η εργασία, η παιδεία, η υγεία, ο πολιτισμός, η ελπίδα.

Σαν να ζούμε σε μια ιδιότυπη κατάσταση πολιορκίας ή στις παραμονές μιας τέτοιας κατάστασης. Η πολιορκία αυτή δεν έχει σχέση με τους τυχόν περιορισμούς που θα επιβληθούν στην κυκλοφορία ή με τη χρήση της μάσκας και την τήρηση των αποστάσεων. Υπό πολιορκία μοιάζει να βρίσκεται το μέλλον μας, η εργασία, η παιδεία, η υγεία, ο πολιτισμός, η ελπίδα.

Ίσως κάτι έχει να μας διδάξει μια άλλη πολιορκία, αυτή του **Λένινγκραντ στα 1941-44.** Οι διαφορές είναι κολοσσιαίες, όμως κάποιες επιμέρους συγκρίσεις ίσως να μην είναι ασεβείς. Συγκρίσεις που κυρίως αφορούν το πώς μια οριακή εξωτερική κατάσταση επηρεάζει τις καθημερινές συμπεριφορές και τις στάσεις ζωής. Ξαναδιαβάζοντας αυτές τις μέρες το βιβλίο **Λένινγκραντ** του Βρετανού ιστορικού **Μάικλ Τζονς,** συναντώ αναλογίες ανάμεσα στην τραγωδία εκείνων των χρόνων και στην οριακή κατάσταση την οποία ενδεχομένως θα ζήσουμε.

Ο εχθρός τότε σημάδευε όχι μόνο τα σώματα αλλά και τα μυαλά των ανθρώπων. Κάποιος Σοβιετικός, που πήρε πάμπολλες συνεντεύξεις από επιζώντες της πολιορκίας, συμπεραίνει:

«Το υψηλό ηθικό των κατοίκων ήταν ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά της

ηρωικής μάχης του Λένινγκραντ, όχι τόσο ο πατριωτισμός όσο η διατήρηση του καθαρού μυαλού, η διαμαρτυρία ενάντια στην ταπείνωση της πείνας, ενάντια στην αποκτήνωση. Εκείνοι που έσωσαν άλλους, σώθηκαν και οι ίδιοι. Η τέχνη και η καλλιέργεια βοήθησαν».

Έτσι και τώρα επιβάλλεται –αν θέλουμε να μην υποκύψει το ανθρώπινο μυαλό– η διαμαρτυρία ενάντια στην ταπείνωση του φόβου. Έχουμε δικαίωμα να ζούμε χωρίς το βρόχο του φόβου και της ανασφάλειας, έχουμε δικαίωμα να μη βλέπουμε τον άλλο σαν δυνάμει «εχθρό», σαν πιθανό φορέα της ασθένειας.

Ο φόβος είναι πατήρ πάσης κακίας, μπορεί να οδηγήσει σε απάνθρωπες συμπεριφορές, π.χ. στην άρνηση παροχής βοήθειας σε ένα 16χρονο κορίτσι που λιποθύμησε στο δρόμο, όπως συνέβη πρόσφατα στο Αγρίνιο, αμέσως μετά την επίσκεψή της στον παιδίατρο που διέγνωσε οξεία αμυγδαλίτιδα. Οι περισσότεροι περαστικοί (όχι όλοι, ευτυχώς) απομακρύνθηκαν σαν να αντίκριζαν μια λεπρή. Ας φανταστούμε ποιες θα ήταν οι αντιδράσεις αν, στη θέση της έφηβης, βρισκόταν ένας μετανάστης.

Και στο Λένινγκραντ, στα χρόνια της πολιορκίας, είχαν σημειωθεί περιστατικά απίστευτης σκληρότητας (π.χ. κανιβαλισμός) που όμως αποσιωπούνταν από την επίσημη ειδησεογραφία για ευνόητους λόγους. Ωστόσο, σε κάθε επίδειξη εγωισμού και βαρβαρότητας αντιστοιχούσαν εκατοντάδες, χιλιάδες πράξεις αλληλεγγύης και αυτοθυσίας. Στις γειτονιές, στις «κομουνάλκες» (πολυκατοικίες με ένα-δυο δωμάτια ανά οικογένεια και κοινόχρηστη κουζίνα και μπάνιο), πολλοί αυτο-οργανώθηκαν, μοιράζονταν ό,τι είχαν. Αναγνώριζαν τα σημάδια του κινδύνου: «το να καταβροχθίζεις όλο το ψωμί του δελτίου σου μονομιάς, το να μην πλένεσαι πια, το να είσαι διαρκώς ξαπλωμένος και να παραιτείσαι». Έτσι, οι άτυποι «αρχηγοί» αυτών των ομάδων συνεργασίας φρόντιζαν να αναθέτουν στον καθένα κάτι να κάνει, π.χ. να μαζέψει καυσόξυλα ή να τρυπήσει τον πάγο στο ποτάμι και να φέρει νερό με έναν κουβά.

> Αν θέλουμε να μην υποκύψει το ανθρώπινο μυαλό επιβάλλεται η διαμαρτυρία ενάντια στην ταπείνωση του φόβου

Μέσα από τη συντροφικότητα των ομάδων, άρχισε να αναδύεται η ιδέα ότι το σημαντικό δεν ήταν να προσπαθείς να επιζήσεις, αλλά να κρατήσεις άθικτη την ανθρωπιά σου: *«Οι άνθρωποι που απομονώθηκαν από τους άλλους κατέρρευσαν και κάποιοι απ' αυτούς έγιναν*

καθάρματα, εκμεταλλευόμενοι τη δυστυχία των άλλων», όμως πολλοί, πάρα πολλοί ανακάλυψαν ξανά το ***εμείς.***

Οι φασίστες δεν πάτησαν το πόδι τους στην πόλη-λίκνο της Επανάστασης. Κυρίως όμως δεν κατάφεραν να τσακίσουν το ηθικό των πολιτών του Λένινγκραντ. Ακόμα και όταν η θερμοκρασία έπεφτε στους -20 βαθμούς, ανέβαιναν παραστάσεις θεάτρου και μπαλέτου, γίνονταν συναυλίες. Και οι κάτοικοι, που δεν μπορούσαν να σταθούν στα πόδια τους από την πείνα, πήγαιναν με τα πόδια και τις παρακολουθούσαν, τρεκλίζοντας, μες στον πάγο και το χιόνι, γιατί *«το θέατρο ήταν για μας μια νησίδα αξιοπρέπειας».* (Και φυσικά όχι γιατί κάποια κυρία Γιαμαρέλου τούς είχε πει ότι το περπάτημα κάνει καλό στην υγεία.) Πέρα από την επική συναυλία της 7ης Συμφωνίας του Σοστακόβιτς, ηθοποιοί ανέβαιναν στην παγωμένη σκηνή, μπαλαρινούλες έμοιαζαν με κλαράκια έτοιμα να κοπούν στα δυο, τα σμόκιν και τα κουστούμια των μουσικών της συμφωνικής ορχήστρας έπλεαν πάνω στο σώμα τους καθώς εκείνοι είχαν μείνει μισοί από την ασιτία.

Πανδημία, κυβέρνηση και οδηγίες της ΕΕ, τα τρία κακά της μοίρας μας, δεν φέρνουν απλώς τη δυστυχία και το θάνατο, αλλά κλέβουν σιγά σιγά την ανθρωπιά μας. Μένουμε σπίτι, τηλε-εργαζόμαστε (όσοι έχουμε ακόμα δουλειά), κάνουμε ταβανοθεραπεία ή οθονοθεραπεία και σιγά σιγά καταρρέουμε. Ποιος ωφελείται;

Πηγή: ***ΠΡΙΝ***